

Етика наукових публікацій: поради молодим дослідникам

Щоб уникнути плагіату у науковій роботі, обов'язково мають бути посилання на використані джерела.

Як робити посилання?¹

- Посилання в тексті статті подавати тільки у квадратних дужках, наприклад [1], [1; 6], де цифри 1 і 6 відповідають порядковому номеру праці або джерела у Списку використаних джерел.
- Якщо посилання на джерела підряд з 1 по 4 , тоді [1-4].

1. Інформація згідно джерела:

http://narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=109

- Посилання на конкретні сторінки наводити після номера джерела через кому з маленької літери“с.”), наприклад: [1, с. 5].
- Якщо посилання на кілька праць, вони розділяються крапкою з комою: [1, с. 5; 6, с. 25-33].

Якщо використано відомості, матеріали чи твердження з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць тощо з джерела, на яке дано посилання.

- Посилання у тексті зазвичай робиться в кінці речення.
- Не робити посторінкові посилання.

- Не подавати в тексті розгорнутих посилань, таких як:
Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року /за ред. Ю.О Лупенка, В.Я Месель - Веселяка. Київ, 2012. С. 101
- Неприпустиме посилання на неопубліковані та незавершені праці, наприклад:
Сорокинъ Н.В. Лекції по Морфології рослин: 2-е полугодіе. [1917?]. 42 с.²

2. див. <http://ek.btsau.edu.ua>

Коли робити посилання?

- Слід давати посилання на джерело при непрямому цитуванні – переказі, викладі думок інших авторів своїми словами;
- При огляді загальних тенденцій наукових досліджень;
- При зазначенні фактичних даних і результатів попередніх досліджень.

Цитата береться в лапки і обов'язково має посилання на джерело із зазначеним номером сторінки!

Цитати зазвичай наводять:

- Для підтвердження власних аргументів;
- Як посилання на авторитетне джерело;
- Для критичного аналізу того чи іншого твердження.
- В інших випадках краще робити непряме цитування.

Особливі вимоги при цитуванні:

- Текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання.

- Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора.
- Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками «...». Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці).

Цитати в статті використовуються рідко; можна зазначити основну ідею, а після неї в дужках указати прізвище автора, який уперше її висловив.

Наприклад:

У Лісостепу, поряд із збереженням генофонду сосни, основну увагу було зосереджено на створенні селекційних об'єктів дуба звичайного. Вагомі дослідження та значний обсяг практичних робіт виконав, зокрема, проф. В. І. Білоус (**Bilous, 2003**).³

див. **Бібліографічні посилання**

3. Bilous, V.I. (2003). Forest breeding. Uman: uman publishing polygraphic enterprise (in Ukrainian).

Дозволено

- Цитувати експерта з галузі
- Цитувати точку зору
- Пояснювати цитати своїми словами
- Брати цитату в лапки
- Звертати увагу на довжину цитати

Заборонено

- Цитувати ненадійні джерела
- Надмірно цитувати
- Не робити посилань на джерела

Оформлення списку використаних джерел

Згідно Наказу МОН України від 12.01.2017р. <<Вимоги до оформлення дисертації>> список використаних джерел у дисертаційній роботі здобувача наукового ступеня формується за його вибором одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні дисертацій);
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у дисертаційній роботі може оформлюватися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

<<Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання>>.

Або одним із стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій.

Важливими для українських дослідників є навички оформлення цитувань і посилань в наукових роботах за Міжнародними стилями: <<Міжнародні стилі цитування та посилання у наукових роботах>>: методичні рекомендації/автори-укладачі: О.Боженко, Ю.Корян/НТБ ім Г.І.Денисенка НТУ України <<КПІ ім І.Сікорського>>; Українська бібліотечна асоціація. - Київ, 2016. - 117 с. - електронне видання.

До цього рекомендованого переліку включено **9 Міжнародних стилів**, які відображають всі галузі наукових досліджень:

- Ванкувер стиль (**Vancouver style**), сфера застосування якого - **медицина та фізичні науки**;
- Гарвардський стиль посилання (**Harvard Referencing style**) - сфера застосування якого - **гуманітарні та суспільні науки**;

- Стиль Американського Інституту фізики (**AIP style**), сфера застосування якого - **фізика**;
- Стиль Американського хімічного товариства (**ACS style**), сфера застосування якого - **хімія** та інші **природничі науки**;
- Стиль Американської психологічної асоціації (**APA style**), сфера застосування якого - **суспільні науки** (соціологія, право, психологія , історія тощо);

- Стиль Асоціації сучасної мови (**MLA style**), сфера застосування якого - **гуманітарні науки** (мистецтво, література, філософія, релігія тощо);
- Стиль Інституту інженерів з електротехніки та електроніки (**IEEE style**), сфера застосування якого - **інженерія , електроніка, телекомунікації, інформатика та інформаційні технології;**

- Чикаго стиль: автор-дата (**Chicago style: Author-Date**), сфера застосування якого - фізичні, природничі та суспільні науки;
- Чикаго стиль: виноски та бібліографія (**Chicago style: Notes and Bibliography**), сфера застосування якого - гуманітарні науки (мистецтво, література, філософія, релігія тощо);

Шановні дослідники!

Якщо Ви дійсно самостійно написали науковий текст, то жодна система перевірки на плагіат не зможе не оцінити Вашу роботу як оригінальну. Не потрібно сліпо копіювати і вставляти текст ідей, думок того чи іншого вченого, а краще намагайтеся переосмислити і викласти їх своїми словами, використовуючи конструкції:

П. Петров у своєму дослідженні виявив, що...

П. Петров аргументує свою точку зору...

П. Петров у своїй роботі «...» доводить, що...

П. Петров вважає ... (пише, говорить) тощо.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

**Бєлєнька Т.П., зав. галузевого відділу №1
наукової бібліотеки Білоцерківського НАУ**